

ئىدىئەتەن ساقانئۇ - تىزگىندەۋىدىڭ بېرىشى شەبىندە ەرلىكپەن شايقاس جاساپ جاتقان باتىرلارغا قۇرمەت بىلدۈرەمىز

(بىسى 1 - بەتتە)

“شېياھاننى بارىنشا ەرتە سالىپ بېتىرىپ، ناۋقاستاردىڭ تەزىرەك كەلىپ جاتۇنا مۇمكىندىك جاسايمىز!” ۋەخان خوشىشان شېياھاناسىنىڭ، لېشىنشان شېياھاناسىنىڭ قۇربلىسى ورنىندا 100دەن استام قۇربلىسى ماشىناسى تاۋلىك بويى تىنىم ھاي، 1000نان استام جۇمىشى تۇندەلە- تىپ ەرلىكپەن شايقاس جۇرگىزدى. “بىز قىز- مەتەكلەرلەردى بار كۇشپەن ەندىرىسكە كىرىسۇگە ۋېمىداستىرىپ جاتىرمىز، ەمدەۋ قىزمەتەكلەرلەردى- نىڭ ئەزىرەك “شايقاس كېمىن” كېۋنە مۇمكىندىك جاسايمىز!” نىندەتتەن ساقانئۇ - تىزگىندەۋ- گە قاچەتتى زاتتىق ماتەرىيالىمەن قامداۋدىڭ تىعىز - تاياغدىمى الدىندا، جەر - جەردەگى قاتىستى كا- سىيورنىدار دەرهۋ جۇمىستى قالىپنا كەلتىرىپ، مېنۇت، سەكۈندپەن جارىسىپ “ۋىندىرىس جۇر- گىزىپ، زاتتىق ماتەرىيالىمەن قامداۋغا بار

كۇشپەن كەپلىدىك ەتتى. “دېسىسەرتاتىسايى وتانىڭ بايتاق دالاسىنا جازامىز!” الاپات اۋرۇدىڭ تاس - تالقانىن شىعارۇ ۇشىن، قىرۋار عىلمى زەرتتەۋ قىزمەتەكلەرلى نىندەتتەن ساقانئۇ - تىزگىندەۋ توسقاۋىل شايقاسنا بەلسەنە ارالاسىپ، “سوعىستىق كۇي” بويىنىشا عىلمى زەرتتەۋدەن قامال اۋدى ىلگەرلەتتى... نىندەتتەن ساقانئۇ - تىزگىندەۋ سىندى ۇتۇندى- سىز شايقاسنا ەمدەۋ قىزمەتەكلەرلەرنى قامىتىغان ۇر سالما، ۇر كاسىپ قىزمەتەكلەرلى كوكرەك كەرە ىلعا شىعەپ، ۇرى - ۇسارى بولھاي ىلعا ۇمتىلىپ، نىندەتتەن ساقانئۇ - تىزگىندەۋدىڭ بېرىشى شە- بىندە اتوي سالىپ، نىندەتكە قارسى اتانۇدىڭ قۇرىشى قورعانىن سوغىپ، جەر - جاھاندى اسىر- لەندىرەرلىك ۇمىردىڭ ماراپات جىرىن جازدى. ناۋقاستاردى قۇتقارۇ - ەمدەۋ، عىلمى زەرتتەۋ- دەن قامال اۋ، زاتتىق ماتەرىيالدارمەن قاماتما- سىنىز ەتۇ، قاتىناستى باسقارۇ، نىفورماتىسىا

جاريلاۋ... نىندەتتەن ساقانئۇ - تىزگىندەۋدىڭ ۇر تۇستامى مايدان شېبىنىڭ بارىندە كاسىپىن قا- دىرلەپ، ۇز ورنىن كۇزەتكەندەر، ۇن - تۇند- سىز ۇلەس قوسقاندار جۇر. بىز نىندەتتەن ساقانئۇ - تىزگىندەۋدىڭ بېرىشى شەبىندە ەر- لىكپەن شايقاس جاساپ جاتقان باتىرلارمىزغا قۇرمەت بىلدۈرەمىز! سىزدەر جايا شەكىتىڭىزدەر! سىزدەر - جاڭا داۋىردەگى ەڭ سۇپىكىتى ادام- دارسىزدار! سىزدەردىڭ بويلاڭىزدان ۇلى ۇلتتىق رۇح جانە سوتسىيالىستىك وزەكتى قۇن كوزقاراسى جاندى كورنىسى تاپتى؛ سىزدەردىڭ ارەكتەتەرگىز بىزدىڭ نىندەتتەن ساقانئۇ - تىز- گىندەۋ توسقاۋىل شايقاسىنىڭ جەڭسىنە جەتۇ سەنمىمىزدى ونان ارى نىعايتا ۇتۇستى!

ولار ويلاعاندى ويلاپ، ولار اسىققانعا اسىغۇ، ولاردىڭ بەرىك ارتقى تىرەگى بولۇ. ساقانئۇ - قورعانۇ زاتتىق ماتەرىيالدارمەن قامداۋدى ويدا- عىداي سىستەپ، ساقانئۇ - قورعانۇ شارالارىن تىيا- نىقتاندىرىپ، كۇشتەردى اتىناسىققا كەلتىرىپ، ەرەكشە ۇستى ەرەكشە بېتىرىپ، قاچەت ەتكە- نىن قامداپ، ارتقى شەپ قاماتاماسىز ەتۇ جۇم- سىن بار كۇشپەن ويداغىداي سىستەۋ كەرەك. ەمدەۋ قىزمەتەكلەرلەرنىڭ وزدەرنىڭ دەنساۋل- ەن بار كۇشپەن قاماتاماسىز ەتسپ، ولاردىڭ ساقانئۇ - قورعانۇدىن جانە كەزەك اۋستىرۇن كۇشەيتىپ، ولاردىڭ دەنە جانە پىسىچىكالىق قە- سىمىن جەڭلەنەتۇ كەرەك. ەڭبەكلىك يىگىلكى، ەڭبەك قاماتاماسىز داندېرۇ، ۇمىر قامسىز داند- ىدېرۇ سىياقتى جاققاندا ولارغا ەڭ جاقسى قىزمەت وتىپ، ولاردى قاماتاماسىز داندېرىپ، ولاردى ۇايىمان ارلىتۇ كەرەك. بىز بارلىغىمىز نىندەتتەن ساقانئۇ - تىزگىندەۋدىڭ ئالايى بويىندا

شا، وزىمىزدەن باستاپ سىستەپ، ماڭايمىزدان باستاپ سىستەپ، بىرىنشى شەپتەگى قۇتقارۇ - ەمدەۋدىڭ قىسىمىن جەڭلەنەتسپ، نىندەتتەن ساقانئۇ، نىندەتكە قارسى اتانئۇ جاۋاپكەرشلىگىن بىرگە ارقالاۋىمىز كەرەك. “كىم ەكەننىڭدى بىلىپەيمىن، بىراق كىم ۇشىن سىستەيتىننىڭدى بىلىمىن”. جۇقتا وسى ان ۇسوزى كەڭ تارالىپ، كوپتەگەن يىتتەنەت قولدانۇش- لار وسى انىمەن بىرىنشى شەپتە ەرلىكپەن شايقاس جاساپ جاتقان باتىرلارغا قۇرمەتن بىلدۈردى. ۇيرۇس راقىمسىز بولغانىمەن، ادامدار اراسىندا سۇ- يىسەنشىلىك بار؛ باتىلدىق، قايسارلىق، تاباندىلىق بارىن جەڭدى. وسى رەتكى نىندەتتەن ساقانئۇ - تىزگىندەۋ توسقاۋىل شايقاسنىڭ جەڭسىنە جەتۇ، ۇسوز جوق، جۇڭگونىڭ قوللىن كەلدە! جۇڭگو خالقنىڭ قارىمى، ۇسوز جوق، قايتال جەتەدى! (2 - ايدىڭ 2 - كۇنى «خالىق گازەتى» نىدە باسلىغان)

يە شىن: اق حالاتتى جاۋىنگەر

شىنخۇا اگەنتىنىڭ 1 - ايدىڭ 24 - كۇنى گۇاڭجۇۋ- دان بەرگەن خابارى (ئىشلىشى لي شىۋېڭنىڭ، 17 جىلدىڭ ال- دىندا “سارس” شاۋىلىنا ۇش- رادىق. وسى اپاتقا قارسى اتانۇ بارىسىندا كوپتەگەن ەسكە ۇلغا تاپتىن قاھارماندار جارىققا شىقتى، يە شىن انە سولاردىڭ بىرى.

يە شىننىڭ سۆزەتى،
 شىنخۇا اگەنتى- گى تاراتقان

يە شىن، 1956 - جىلى گۇاڭدۇڭ شۇيۇندىغا بىرىش- پاگەر وتباسىندا دۇنيەگە كەلگەن. 1974 - جىلى يە شىن گۇاڭدۇڭ ولكەسى جۇڭگوشا شىياگەرلىك شىياھاناسىنىڭ دەنساۋلىق ساقانۇ، تارىبىلەۋ قوسىنىنا شاقىرىلدى. 1976 - جىلى مەكتەپ بىتىرگەن سول، كۇتۇ قاپلىدىن سىناۋدا نايجەسى اعلاپ ىلعا شىققاندىقتان، يە شىن شىياھانادا قالىپ قىزمەت سىتىدى. 1983 - جىلى يە شىن گۇاڭدۇڭ ولكەسى جۇڭ- گوشا شىياگەرلىك شىياھاناسى ارشاداۋ شىياھانا- سىنىڭ شۇغىل قۇتقارۇ بولمىنىڭ سەستىرالىر باسقىسى بولپ وسىرەلدى.

“سارس” قا شالىدىققاندار سانى شۇغىل ارتۇننا بايلانستى، بو- لىنىڭ قىزمەت باسقىمىدى ۇز- دىكىسىز ارتادى، يە شىن باس بولپ ونەگە كورسەتسپ، 2 - ايدىڭ 8 - كۇنىنەن باستاپ ۇستەمە قىزمەت سىستەيدى، قارىبالاس كەزدە ەتپتى ۇيدە- گلەردەن كەلگەن تەلەفوندى قاپلىدامايدى، تەك تەلەفون العان سەستىرعا؛ “وعان ايتىپ قوي، مەن قىزمەتتەن. ەشئارسە بولغان جوق”، - دەيدى.

3 - ايدىڭ 4 - كۇنى تۇستە توتەنشە قال- جىراغان يە شىن قىزا باستايدى، ارتىنان سارس ناۋقاسىمەن جۇمىدىغانى انىقتالدى. 2003 - جىلى 3 - ايدىڭ 25 - كۇنى ساعات بىردەن 30 مېنۇت وتكەندە يە شىن ەڭ سوڭقى قۇتقارغان ۇرى “سارس” تى وعان جۇقتىرغان ناۋقاس ساۋىغىپ شىياھانادان شىققان سول ۇر اپتاعا جەتپەيتىن ۇقتىتا، يە شىن ۇزىنىڭ قىزۇ سۇيگەن قىزمەت ورنىنان، جاۋىنگەر سەرىكتە- رىنەن جانە جان اشىرلارنىان ماڭگى اپىرلادى، ول كەزدە 47 جاستا ەدى. “سارس” قا قارسى اتانۇ شايقاسىندا ول ۇزىنىڭ قىمباتتى ۇم- رىن ارنادى، گۇاڭدۇڭ ولكەلىك خالىق ۇكىمە- تى جامىنان توڭگەرىستىك قۇربان دەپ تولتە تاپ تانلىدى.

2003 - جىلى 4 - ايدىڭ 16 - كۇنى «دەنساۋلىق گازەتى» «ماڭگىلىك اق حالاتتى جاۋىنگەر - گۇاڭدۇڭ ولكەلىك جۇڭگوشا شى- پاگەرلىك شىياھاناسىنىڭ سەستىرالىر باسقىسى يە شىن تۇرالى» ادەبى خابار جارىيالاپ، سەستىرالىر باسقىسى يە شىننىڭ جەكە باسنىڭ اماندىغىمەن ساناسىپ، “سارس” قا قاجىرلىق- پەن قارسى اتانغان اسەرلى نىزكى سىستىرنىن با- ياندايدى.

يە شىن كەتكەننەن، ارامىزدان ەشقلا- شان السىتاماعان سىياقتى سەزىلەدى. جىل سايىغى پىچىڭلىك كۇندەرىندە گۇاڭدۇڭ ول- كەلىك جۇڭگوشا شىياگەرلىك شىياھاناسى ەمدەۋ قىزمەتەكلەرلەرنى ۇيىمىداستىرىپ، قۇربان يە شىننىڭ قابىرىن سىسىرىپ ەسكە الادى. يە شىن رۇخىن ساۋلەلەندىرۇ ۇشىن، گۇاڭدۇڭ ولكەلىك جۇڭگوشا شىياگەرلىك شىياھاناسى 3 - ايدىڭ 25 - كۇنىن “يە شىندى ەسكە ۇر كۇنى” ەتىپ بەلگىلەيدى.

مۇنان تىس، گۇاڭدۇڭ ولكەلىك جۇڭ- گوشا شىياگەرلىك شىياھاناسى جىل سايىن يە شىندى ەسكە ۇر تاقىرىپتىق قىمىلن جانە “يە شىن ساۋىتى” قىزمەت ورنى تىنچىكالىق شەبەرلىك جارىسىن وزىدرادى جانە يە شىننىڭ نىزكى سىستىرنىن ارقاۋ تىپ، “يە شىندى ۇلكى ەتۇ” پارتيا قۇربلىسى مادەنىيەت ماركا- سىن تۇلالاپ، تۇتاس ەمدەۋ قىزمەتەكلەر- رىنىڭ “ناۋقاستى بارىنەن جوعارى قويۇ، قىزمەت ورنىن ۇسۇيۇ، كاسىپىن قاستىرلەۋ، نىتىقاساۋ، سەلبەسۇ، قۇربان بەرۇ، ۇلەس قوسۇ” قاسىيەتىن ورناتۇعا جەبەيدى.

لياڭ شىكۇي: “سارس” قا قارسى اتانۇ شايقاس مايدانىندا قۇربان بولغان اق حالاتتى قاھارمان

شىنخۇا اگەنتىنىڭ 1 - ايدىڭ 26 - كۇنى تايۋاننان بەرگەن خابارى (تىل- شى ۋاڭ فېيى). سانئشى ولكەلىك خالىق شىياھاناسى شۇغىل ەمدەۋ بولمىنىدە شىيا- گەرلەر مەن سەستىرالىر قارىبالاشتىقتا جۇ- رەدى، قۇتقارۇ اۋتوكولىگىمەن كەلگەن ناۋقاستاردى ولار دەرهۋ الىپ كىرىپ شۇغىل قۇتقارۇعا كىرىسپ كەتەدى. “كوپ- تەگەن جاعدايدا، بىز وزىمىزگە مۇلدە موين بۇرا المايىمىز، ناۋقاستى ويلاۋمەن عانا بولامىز”، - دەيدى شۇغىل ەمدەۋ بو- لىمىنىڭ مەڭگەرىۋشىسى لي سايىشا.

لياڭ شىكۇيلىك سۆزەتى،
 شىنخۇا اگەنتى- تىكى تاراتقان

“ناۋقاستى ويلاۋمەن عانا بولامىز”، سانئشى ولكەلىك خالىق شىياھاناسى شۇغىل ەمدەۋ بولمىنىڭ بۇرىنقى ورنىناسار مەڭگەرۇ- شىسى لياڭ شىكۇي مەنە وسلاي سىستەدى ۇرى وسى جولىندا ۇم- رىن ارنادى.

لياڭ شىكۇي، 1946 - جىلى دۇنيەگە كەلگەن، ول 3 ايلق بول- ھاندا اكەسى ازاتتىق سوعىسىنىڭ سوعىسى مايدانىندا قۇربان بولغان. 2003 - جىل - “سارس” لاڭ سالغان بىر جىل بولدى. تو- سىنان كەلگەن نىندەت الدىندا، قانتى نەسەپ اۋرۇى، جوعارى قان قىسىم اۋرۇى بار لياڭ شىكۇي كەز كەلگەن ۇقتىتا جۇمىدىلاۋ جاۋىپى بارلىغىن انق بىلە تۇرسا دا تايىسقاتماي، “سارس” پەن كۇرەسىنىڭ بىرىنشى شېبىندە باستان - ايلاق تاباندىلىقىمەن كۇرەس جۇرگىزە- دى.

3 - ايدىڭ 23 - كۇنى بىر ناۋقاس شۇغىل ەمدەۋ بولمىنە جەتكىزىلدى. كەينى كەلە بۇل ناۋقاستىڭ اۋرۇ جاعدايى اسقىنىپ، تىنىسى تارىلىپ، ومىرنە قاتەر تونەدى، كەڭرەگىن تىلىپ، وتتە- گىن جىبەرۇ ەمدەۋىن جۇرگىزۇگە تۇرا كەلەدى. ازىراق مەدىتسىنا- لىق بولمىسى بار ادامداردىڭ بارلىقى كەڭرەكتى تىلگەننەن كەينى، كەۋە قۇسىنا جىيانغان ۇيرۇس كوپ مولشەردە شىعەپ، قانسىندام- لاردى جۇمىداۋ تىقىمىلدىمى وتە جوعارى بولاتتىدىن بەلەدى. ناۋقاس جاعدايى قاتەرلى كەندىگىن قانق بىلەتنىن لياڭ شىكۇي ۇز - باياعىسىندا يىرىنشى شەپتە اتوي سالىپ، ناۋقاستىڭ اۋرۇ تارىيىن جىيانقاپ، ماھانداردى بىرىكىپ دىياگنوز قويۇعا ۇيىمىداستە- رىپ، ەمدەۋ جوباسىن اتقارادى. وسى رەتكى قۇتقارۇ - ەمدەۋ بارد- سىندا ول، باقتىقا قارسى، ۇيرۇسپەن جۇمىدىلادى.

مەھانادا جاتقان كەزىندە، ول دەرپەن قايسارلىقىمەن كۇرەستى. سانئشى ولكەلىك ۇكىەتتىڭ، دەنساۋلىق ساقانۇ مەڭگەرەمىسىنىڭ جانە شىياھانانىڭ باسشالارى لىگەرىندى - كەينىدى ودان حال سۇراي كەل- گەندە، ونىڭ ويلاغانى تاغى دا باسقا دا ناۋقاستار مەن ونىڭ جاۋىنگەر سەرىكتەرى بولدى. باسشالارغا ولارغا دەگەن سالەمىن جەتكىزىپ قويۇدى ۇنىندى. 4 - ايدىڭ 24 - كۇنى تۇستەن بۇرىن ساعات 8دەن 10 مېنۇت وتكەندە، لياڭ شىكۇي جولىدىن شۇغىل قۇتقارۇ ۇنىم بەرمەي، قىزمەت ۇستىندە داڭقىمەن قۇربان بولدى. “لياڭ شىكۇي مەڭگەرۇشى ەرەكشە اق كوڭىل، مەبىرىمدى، جايساڭ ادام بولاتىن، ونىڭ قايتىسى بولغان خابارىن ەستىگەننەن كەينى قاتتى قايعىردىم”، لي سايىشا دا “سارس” كەزىندە جۇمىدىلا- ھان بىر ەمدەۋ قىزمەتكەرى ەدى، دەنساۋلىقى قاپلىنا كەلگەننەن كەينى، ول قىزمەت ورنىنا قايتا ورالادى، سونداي - اق شۇغىل ەمدەۋ بولمىسى سىندى وسى “شۇغىل، قىيىن، قاتەرلى، ماڭغىزدى” بولمىدە قازىرگە دەيىن سىستەپ كەلەدى.

“بۇل قىزمەت ورنىنىڭ سىن - سايىستىق سىياتى زور، الايدا ادامدى وتە زور تاپسى سەزىمىنە كەلەنەدى، ناۋقاستىڭ اۋرۇ دىياگنوزىن انىقتاپ، سوڭىندا قۇتقارپ قالساڭ، ەرەكشە تاپسى سەزىمىنە كەنە- لەسك”، - دەيدى لي سايىشا، - “بۇنىڭكى تاڭدا شۇغىل ەمدەۋ بولمىنىڭ نەشە بۇن ەمدەۋ - كۇنەپدەۋ قىزمەتەكلەرلى اۋسىدا دا لياڭ شىكۇي مەڭگەرۇشىنىڭ رۇخى ۇرپاقتان - ۇرپاقتا جالغاسقان شۇغىل ەمدەۋشىلەردىڭ جۇرەكتىندە ۇزدىكىسىز ساققالىپ جانە جالغا- سىپ كەلەدى - ولار شىياگەرلىك اۋلەڭكى ماقاستانان اينىپاي، “ناۋقاستار- مەن تىلەكتەس بولۇ” نىڭلىگىن جالغاستىرۇدا”.

لي شياۋخۇڭ: قاھارمان ەجەلدەن ۇزاق جاساغان ەمەس

تەكسەرىپ، دىياگنوز قويىپ، ەمدەيدى. دەسەدە ادامدار كورگىسى كەلمەگەن كورنىسى اقىرى تۇلادى!

كوپ - كورمى ساقانئۇ شا- رالارىن قوللانغانىمەن، بىراق لىكى “سارس” پەن جۇمىد- دالۇشى ناۋقاستى ەمدەگەن 5 كۇنىنەن كەينى، قاتتى قالجىراغان لي شياۋخۇڭ، باقتىقا قارسى، “سارس” ۇيرۇسپەن جۇمىدىلادى.

4 - ايدىڭ 6 - كۇنى لي شياۋخۇڭنىڭ ناۋقاسى اۋىرلاي تۇسەدى، بىر اۋىز ۇسوزىن ەنتە- گىپ زورعا اپتادى. شىياھانا ونى شارىت - جاعدايى جاقسىراق شىياھاناغا جوتكەۋدى ۇيد- ھارادى. لي شياۋخۇڭ بىلگەننەن كەينى قىنالا وتىرىپ: “مەن جاسىپ، يېمۇنىتەتم جاقسى، الدىمەن مەنەن سالماقتى ناۋقاستاردى جوتكە- گىزدەر!”، - دەيدى.

بىر ۇزدىك جاس شىياگەر بولغاندىق- تان دا ۇزى سالىھاتى اۋرۇغا شالىدىپ قا- تەرگە جولىققان شاقنا، كوڭىلىندە ۇلى دە ناۋقاستاردى ويلايدى.

ۇز ۇقتىنىڭ كوپ قالمايدىنەن ۱۸- ھارغان لي شياۋخۇڭ بىر مەدىتسىنا عىلم - تەخنىكا قىزمەتكەرنىڭ جاۋاپكەرشلىگى - “سارس” تى قايتكەندە جەڭىپ شىغۇدى كو- بىرەك ويلايدى.

حال ۇستىندە قالغانى خابارلانغانعا دەپىن، شىياگەرلەر مەن پىكىر اۋىستىرۇعا شاراسىز قالغان شاعىنىدا دا ول ادامدى قايران قالدردارلىق قايسارلىقىمەن قالامەن قاعاز بەتتە تاباندىلىقىمەن قىنالا وتىرىپ ۇزىنىڭ اۋرۇ جاعدايىنىڭ تەكسەرۇ مەن تالداۋ جاساۋىن جازادى...

بىرنەشە كۇنىنەن كەينى اۋرۇ وسى اق حالاتتى پەرىشتەنىڭ جاس ۇمىرىن جالھاپ كەتە بەردەدى.

ايەلنەن اپرىلغان قاسىرەتكە زورعا شىداغان لي شياۋخۇڭنىڭ كۇيەۋى كوز جاسىن كولدەتە تۇرىپ: “مەنىڭ ايەلىم و دۇنيەدە دە ارمانسىز، ول وزگەلەردى قۇتقارۇ - ەمدەۋ جولىندا كەتتى...” - دەيدى.

لي شياۋخۇڭ ناۋقاستان قايتىسى بول- ھاننان كەينى، ورتالىق ۇيىمىداستىرۇ بولمىسى “مەملەكەتتىك تاڭداۋلى كومپارتيا مۇشەسى” اتانغان تولقنىپ بەردەدى، قارۋلى ساقىسى بەيجىڭ قاللىق باس اترەنى وعان 1- دارە- جەلى ەڭبەك تولىقتاپ جازادى ۇرى ونى توكىگەرستىك قۇربان دەپ بەكتەندى.

بىر “ال قارا كوك” كىيىنگەن اق حالاتتى پەرىشتە رەتىندە، خالىق بۇقاراسى- نىڭ ۇمىرىن قۇتقاۋ ۇشىن ول ۇز ۇمىد- رى ارقىلى “سارس” تىڭ لاڭىنا قارسى اتتا- نىپ، بۇل دۇنيەگە بىر قاسىرەتتى ۇمىر اقتىق ۇنن قالدردى!